

SUMMARY

Kulava Kateryna. Развитие государственной политики в сфере противодействия торговли людьми.

Ukraine is a country of origin, transit and destination in trafficking in men, women and children. The problem of domestic human trafficking is also growing. According to a study commissioned by IOM, more than 260,000 Ukrainians have been trafficked since 1991, making Ukraine one of the main countries of origin for modern-day slavery in Europe.

Due to the difficult economic situation in the country, many Ukrainian citizens go abroad in search of high-paying jobs. At the same time, they do not even suspect that it is extremely difficult to settle legally in most European countries. This can be done safely through public employment centers or by contacting the consulate of the destination country. However, most often, people rely on the services of semi-legal intermediaries, who take over the paperwork. As a result, the lack of adequate knowledge about the responsibility for staying in the country or working illegally makes migrant workers vulnerable to traffickers.

More than 20 million people are in modern slavery. In most cases, people become victims of human trafficking through deception or coercion. Criminals are usually people whom the victims know well and trust. When people become exploited, they are forced to work for many hours in a row, either without receiving remuneration for their work at all, or receiving meager pay. In addition, victims can often be subjected to physical or psychological violence: threats, rape, and more. Documents are almost always confiscated from victims and forced to pay fictitious debts.

Key words: human trafficking, National Mechanism of Interaction of Entities, Ministry of Social Policy, ratification, state policy in the field of combating human trafficking.

УДК 791.7-572.083:373.24

Людмила Максименко

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
ORCID ID 0000-0002-8481-6925

Валерія Зайцева

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
ORCID ID 0000-0002-0385-6686

DOI 10.24139/2312-5993/2021.06/186-193

ІНОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Висвітлено, що сьогодні немає жодної сфери людського життя, де інноваційні технології не відігравали б провідну роль і не забезпечували основну складову їх прогресу й розвитку. Упровадження інноваційних підходів пріоритетним напрямом розвитку освітньої сфери. Уже сьогодні інновації конкретизуються в нових інформаційних, модульних і дистанційних формах навчання. Як наслідок, відбувається зміна ролі вихователя, інструктора з фізичної культури, яким, окрім високого рівня професіоналізму, необхідно бути готовим до діяльності в новій системі освітнього процесу. Для підвищення рухової активності необхідно використовувати сучасні педагогічні технології: комп'ютеризоване навчання, інтерактивні види і форми роботи, що збільшують пізнавальну самостійність освітян, вихованців та їх батьків, мотивують потребу розвитку інноваційної культури.

Ключові слова: інноваційні підходи, рухова активність, діти, заклади дошкільної освіти.

Постановка проблеми. Ранній етап життя є важливим періодом для кожного із нас. У цей проміжок часу активно відбувається фізичний розвиток, формується стан здоров'я молодого організму. У цьому віці формуються рухові уміння і навички. Однак статистичні дані вказують про негативну тенденцію зниження показників, що визначають стан здоров'я, фізичний розвиток, фізичну підготовленість дітей [2, 3, 5]. Сьогодні виникає необхідність модернізації змісту освітньої у закладах дошкільної освіти (ЗДО) з метою підвищення рівня рухової активності дошкільнят. Така потреба змін викликана невтішними статистичними даними, зокрема, «серед дитячого населення майже 83% мають в анамнезі хоча б один діагноз хвороби, а кожна третя дитина має відхилення у стані фізичного чи психічного здоров'я». Тільки близько 17% абсолютно здорових дітей (О. Богініч, 2013-2017; Т. Круцевич, 2012-2018; Л. Максименко, 2014-2019) (Петренко, 2018).

Аналіз актуальних досліджень. Постійний процес оновлення системи освіти, у тому числі і фізичної культури і спорту, вимагає впровадження сучасних інноваційних підходів для збільшення рухової активності (РА) та мотивації до занять фізичною культурою, а в подальшому спортом. Наприклад, Г. О. Лахно (2013) пропонує використовувати комплекси спеціальних спортивних вправ із елементами баскетболу у супроводі віршів та спеціальних технічних пристроїв. Провідний фахівець Н. Є Пангелова (2013-2018) розробила та на практиці перевірила ефективність концепції формування гармонійно розвиненої особистості дитини у процесі фізичного виховання у закладах дошкільної освіти. В. М. Пасічник (2014) в дисертаційній роботі обґрунтувала позитивний вплив спеціальних занять фізичною культурою із застосуванням інтегрально-розвивальних м'ячів у дошкільних установах. А. Ю. Старченко (2015) рекомендує для якісної підготовки до школи використовувати фідбол-м'ячі у процесі занять фізичною культурою. А. В. Полякова у цьому ж році доводить ефективність інноваційних засобів фізичної культури і спорту. Н. Б. Петренко (2018) визначала покращення мовленнєвої діяльності дітей 4-6 років елементами танців під час спеціальних занять. Л. М. Максименко (2019) для фізичної підготовки дітей старшого дошкільного віку пропонує використовувати елементи флорболу для зміцнення здоров'я.

Дослідження наукової інформації, що стосується питань вдосконалення фізичної підготовки на ранніх етапах життя вказує на потребу урізноманітнення засобів фізичної культури та мотивації їх до занять із елементами спорту (Конох, 2014). Останнім часом велику популярність мають інноваційні підходи (Качан, 2017). Але питання впровадження інноваційних засобів у освітній процес у закладах дошкільної освіти недостатньо обґрунтоване, що й обумовлює актуальність нашого дослідження.

Мета дослідження – зробити теоретичний аналіз інноваційних підходів підвищення рівня рухової активності дітей у закладах дошкільної освіти (ЗДО).

Методи наукових досліджень. Для розв'язання поставлених завдань використовувалися наступні методи дослідження: аналіз наукової і спеціальної літератури; педагогічний метод дослідження (спостереження).

Виклад основного матеріалу. У системі фізичної культури застосування елементів спортивних ігор серед дітей є доступним і популярним. Доступність і популярність спортивних ігор серед дітей дозволяє використовувати цей вид спорту в системі фізичної культури і спорту. Спостереження вказують, що діти охоче відвідують фізкультурно-оздоровчі гуртки, секції, факультативні заняття, виявляючи неабияку старанність у набутті рухових умінь і навичок. Систематичні фізкультурно-оздоровчі заняття та їх зацікавленість дітей дають можливість проводити з ними велику виховну роботу, використовуючи специфічні засоби фізичної культури. У сучасних умовах елементи спортивних ігор можна використовувати у таких формах: спортивні секції (навчально-тренувальний процес), гімнастика на початку дня, фізкультхвилинки під час занять, фізкультурні паузи, ігрові паузи протягом дня і в групах продовженого дня, заняття із елементами спортивних ігор в освітньому процесі тощо (Fetzer, 2014). Заняття із елементами спортивних ігор, як і інші форми занять, складаються із «підготовчої, основної та заключної частин». Важливо навчальний матеріал подавати в ігровій формі. Вступна частина складає 5-10% загального часу заняття. Мета – психологічно і фізично налаштувати на роботу під час фізкультурно-оздоровчого заняття. У зміст цієї частини краще включати такі засоби: загальнорозвиваючі фізичні вправи зі спеціальним спортивним інвентарем тощо. Основна частина – 80-85% варіюється відповідно до мети заняття і може спрямовуватися на розвиток окремих м'язових груп, певних фізичних якостей, рухових умінь і навичок. Включає в себе розділи: «Загальна-фізична підготовка», «Спеціальна фізична підготовка», «Технічна

підготовка», «Тактична підготовка». Заключна частина (5-10%) має спрямованість на релаксацію, психорегуляцію дітей, нормалізацію роботи основних органів і систем організму та підведення підсумків ігрової діяльності дітей на занятті вцілому. Із засобів краще використовувати дихальні вправи, звукову гімнастику (Конох, 2014; Методичний супровід застосування фізичних вправ спортивного характеру, 2018).

В основі занять елементами спортивних танців лежать внутрішні умови навчання, «педагогічні технології» пов'язані із професійною майстерністю інструктора з фізичної культури, його компетентністю в психології, соціології, системному аналізі тощо. Тому, в роботі з дітьми доречно використовувати новітні підходи. Інформаційні ресурси дають матеріально не затратні можливості як інструкторам з фізичної культури, так і гравцям мати прямий доступ до власних спортивних результатів, електронних книг, посібників, презентацій, схем послідовностей рухів тощо, одним словом дидактичний матеріал, що логічно доповнює процес фізичної культури. Звісно, вся сучасна інформація знаходиться в інформаційних ресурсах. Широкий доступ до них дає можливість користуватися необхідною інформацією під час фізкультурно-оздоровчих занять. Під час підготовки до фізкультурно-оздоровчих занять із елементами спортивних ігор можна застосовувати різноманітні інноваційні засоби.

Новітні технології створюють умови для оптимізації індивідуального підходу завдяки оперативному сприйняттю навчального матеріалу, який би відповідав інтересам і можливостям юним гравцям. Підготовлені дидактичні матеріали використовуються під час занять у залежності від теми заняття із елементами спортивних танців (рис. 1) (Качан, 2017):

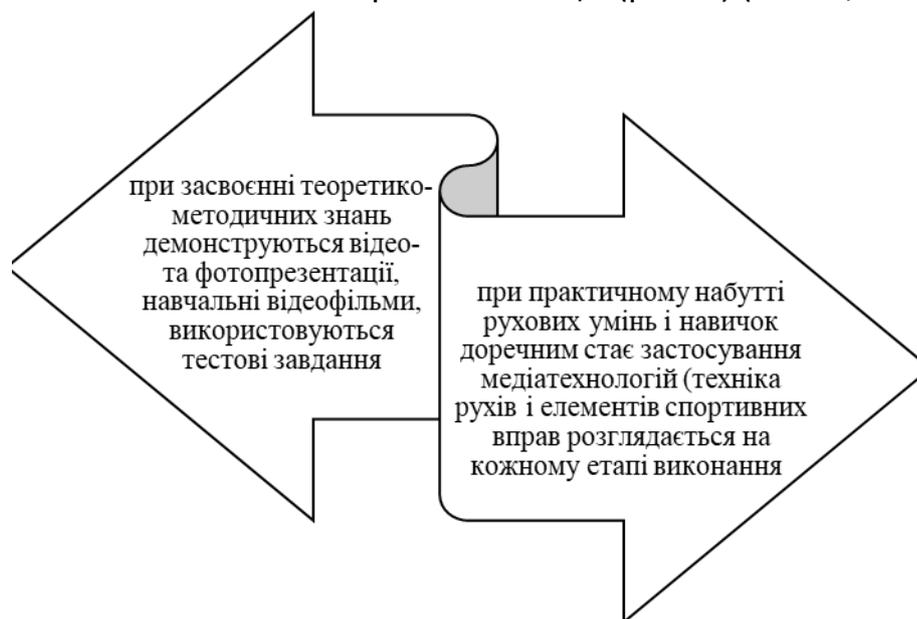

Рис. 1. Дидактичні матеріали для навчання елементів спортивних ігор

«Для розв'язання проблем наочності навчання через використання тримірної графіки, звуку, мультимедіа та відповідних інтерфейсів» використовується дистанційне керування за допомогою бездротового зв'язку Wi-Fi. Саме завдяки такій бездротовій передачі даних на відповідній пристрої (проектор, інтерактивна дошка, принтер, аудіосистема, радіомікрофон) значно збагачується арсенал засобів навчання інструктора та спрощується питання аналізу якості засвоєння навчального матеріалу.

Використання під час занять «комп'ютерних тестів і діагностичних комплексів» дає змогу фахівцю оперативно отримувати об'єктивну інформацію щодо рівня засвоєння навчального матеріалу і відповідного корегування до рівня фізичної підготовленості учасників. Це забезпечує індивідуальний підхід до конкретної дитини. Юним гравцям необхідно, щоб після здачі нормативів (ця інформація важлива у даний момент) отримати загальну об'єктивну оцінку із наочною фіксацією рухових помилок. Головна особливість фізкультурно-оздоровчих занять із елементами спортивних ігор – постановка та аналіз техніко-тактичних дій дітей. Враховуючи масштабне використання інновацій у підготовці підростаючого покоління, перед інструктором ставляться завдання не тільки якісне проведення фізкультурних занять із елементами спортивних ігор, а й здійснення науково-дослідної діяльності, що значно підвищує рівень професіоналізму у своїй діяльності. Інновації стали складовою освітнього процесу. Для ефективної модернізації дошкільної освіти та оновлення технічного арсеналу засобів навчання необхідно оптимізувати реалізацію державних програм, спрямованих на інформатизацію, комп'ютеризацію та оновлення матеріально-технічної бази дошкільних організацій, надання вільного доступу до мережі Інтернет. Підготовка фахівців до сучасного фізкультурного заняття за допомогою «інформаційно-комп'ютерних технологій (ІКТ)» є дієвим складовим елементом ефективного освітнього менеджменту (Качан, 2017; Fetzer, 2014).

Підсумовуючи сказане, переконані, що при організації та проведенні сучасного фізкультурно-оздоровчого заняття із елементами спортивних ігор необхідно використовувати ІКТ. Як результат, заняття з використанням ІКТ дозволяє наступне (рис. 2).

На нашу думку, завдяки використанню комп'ютерних технологій діти можуть отримувати задоволення від захопливого процесу пізнання, зануритися в яскравий світ фізичної культури і спорту, що викликає позитивний емоційний стан, мотивує для подальшої спортивної діяльності. Таким чином, ІКТ під час фізкультурно-оздоровчих занять із елементами

спортивних ігор підвищують ефективність організації контролю та обліку теоретичних знань і практичних умінь дітей у закладах дошкільної освіти, піднімають рейтинг інструктора й самої установи.

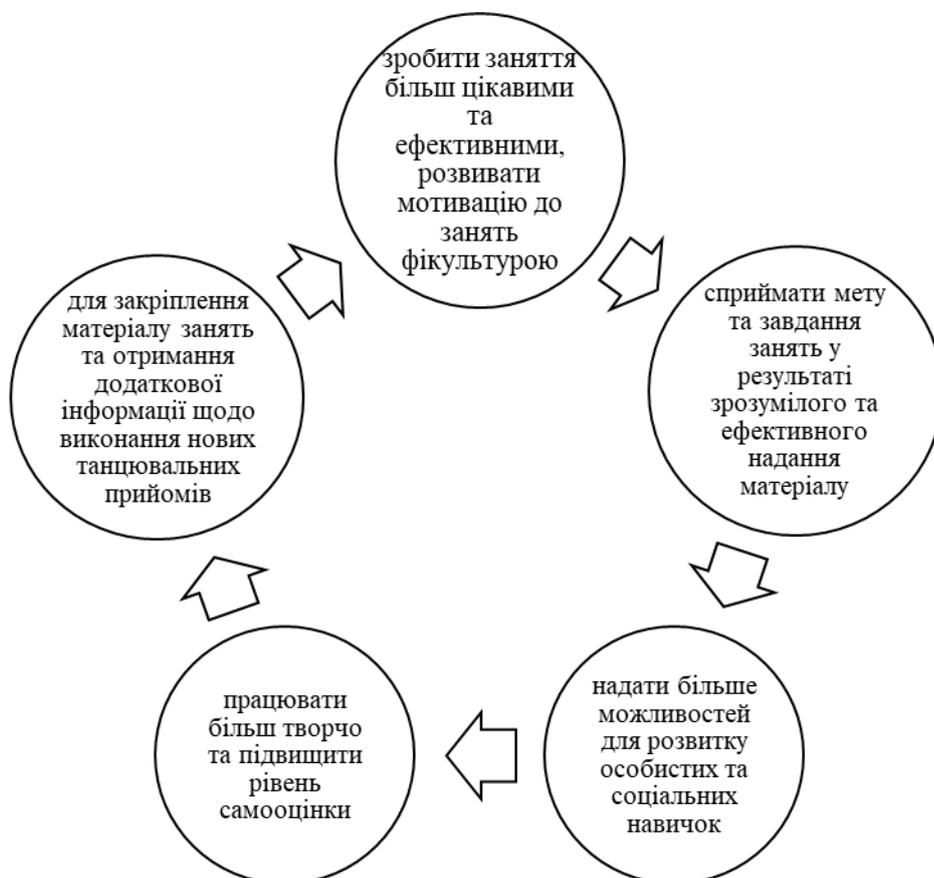

Рис. 2. Можливості, що дозволяють реалізувати ІКТ під час фізкультурно-оздоровчих занять у ЗДО

Висновки. Опрацювання спеціальних наукових джерел вказує про необхідність практичної реалізації нових підходів для покращення рівня фізичної підготовленості у сфері фізичної культури і спорту. Організм дітей необхідно розглядати як цілісну систему, беручи до уваги на лише особливості фізичного розвитку, а й психічного в тому числі. Вік 5-6 років є важливим, оскільки формується організм як цілісна система, а наша задача створити сприятливі умови для гармонійного розвитку організму. Фізична культура і спорт у сучасному світі в переважній більшості розглядається як засіб оптимізації «фізичного стану людини, але не інтелектуального і соціально-психологічного розвитку», що зумовлює розподіл цілісного організму на фізичне і психічне. Запропоновані заняття із елементами спортивних ігор для юних гравців не замінює і не виключає обов'язкових занять фізичною культурою відповідно до державних програм виховання і розвитку дитини. Маємо на увазі впровадити в освітній процес

фізкультурно-оздоровчі заняття із елементами спортивних ігор. Такі заняття сприятимуть не лише формуванню і не лише засвоєнню техніки основних рухів виконання під час спортивних ігор, але й покращенню функціональних можливостей, фізичній підготовленості дошкільнят.

Беручи до уваги морфологічні особливості організму на ранніх етапах життя, необхідно розробити річний макроцикл фізкультурно-оздоровчих занять зі елементами спортивних ігор, щоб складався із теоретичної, загально-фізичної, спеціальної, технічної та тактичної підготовки. Відповідно необхідно здійснити розподіл спеціальних засобів до кожного етапу. Під час організації і проведенні фізкультурно-оздоровчих занять доцільно дотримуватись методичних принципів: постановка перед кожним заняттям виховних, розвивальних і оздоровчих завдань; повторення попередньо вивченого і подача нового матеріалу; особиста участь інструктора під час виконання фізичних і спортивних рухів; формування мотивації до спортивної ігрової діяльності; використання дидактичних прийомів для рухового, розумового, пізнавального, творчого розвитку у віці 5-6 років. Організаційними вимогами повинні бути: спеціальне приміщення; санітарно-гігієнічні норми; дотримання правил техніки безпеки; педагогічно обґрунтоване розміщення інструктора і дітей; наочний матеріал. Методичне забезпечення: тематичні плани; перспективні плани; календарні плани; комплекси елементів спортивних ігор. Методичні прийоми: практичний; наочно-дієвий; ігровий; показ; бесіда; заохочення.

Перспективи подальших наукових розвідок будуть пов'язані із впровадженням фізкультурно-оздоровчих занять із елементами спортивних ігор в освітніх процес закладів дошкільної освіти.

ЛІТЕРАТУРА

- Качан, О. А. (2017). *Упровадження інноваційних технологій у фізкультурно-оздоровчу та спортивну діяльність закладів освіти*. Слов'янськ: Витоки. (Kachan, O. A. (2017). *Introduction of innovative technologies in physical culture and health and sports activities of educational institutions*. Slavyansk: Origins).
- Конох, О. Є. (2014). *Комплексне використання засобів спортивних ігор у підвищенні фізичного стану дітей 5-6 років* (автореф. дис. ... канд. наук з фізичного виховання і спорту: 24.00.00). Дніпропетровськ. (Konokh, O. E. (2014). *Integrated use of sports games to improve the physical condition of children 5-6 years* (author's ref. dis. ... cand. Sciences in Physical Education and Sports: 24.00.00). Dnipropetrovsk).
- Методичний супровід застосування фізичних вправ спортивного характеру (елементів флорболу) для зміцнення здоров'я дітей 5-ти і 6-ти років*. (2018). Л. М. Максименко, С. В. Дорошенко. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. 88 с. (*Methodical support of the use of physical exercises of sports nature (elements of floorball) to promote the health of children 5 and 6 years*

(2018). L. M. Maksymenko, S. V. Doroshenko. Sumy: Publishing House of Sumy State Pedagogical University named after AS Makarenko).

- Петренко, Н. Б. (2018). *Вплив занять з елементами танцювальних вправ на когнітивні функції дітей 4-6 років з відхиленнями мовлення* (автореф. дис. ... канд. наук із фіз. виховання та спорту: 24.00.02). Київ. (Petrenko, N. B. (2018). *The influence of classes with elements of dance exercises on the cognitive functions of children 4-6 years with speech disorders* (author's ref. dis. ... cand. Sciences in Phys. education and sports: 24.00.02). Kyiv.).
- Fetzer, Mary. (2014). *Fun STEM lessons for preschoolers. Follow science, technology, engineering and math.* URL: <http://www.sheknows.com/parenting/articles/1032319/fun-stem-lessons-for-preschoolers>.

РЕЗЮМЕ

Максименко Людмила, Зайцева Валерия. Инновационные подходы повышения уровня двигательной активности детей в заведениях дошкольного образования

Показано, что сегодня нет ни одной сферы человеческой жизни, где инновационные технологии не играли бы ведущей роли и не обеспечивали основную составляющую их прогресса и развития. Эти технологии становятся определяющими в работе в учреждениях дошкольного образования. Внедрение инновационных подходов приоритетным направлением развития образовательной сферы. Как следствие, происходит изменение роли воспитателя, инструктора по физической культуре, которым кроме высокого уровня профессионализма необходимо быть готовым к деятельности в новой системе образовательного процесса. Для повышения двигательной активности необходимо использовать современные педагогические технологии: компьютеризированное обучение, интерактивные виды и формы работы, увеличивающие познавательную самостоятельность педагогов, воспитанников и родителей, мотивируют потребность развития инновационной культуры.

Ключевые слова: инновационные подходы, двигательная активность, дети, заведения дошкольного образования.

SUMMARY

Maksymenko Lyudmila, Zaitseva Valeria. Innovative approaches to increasing the level of motor activity of children in preschool education institutions.

Today there is not a single area of human life where innovative technologies would not play a leading role and would not provide the main component of their progress and development. These technologies are becoming decisive in the work in preschool educational institutions. The introduction of innovative approaches is a priority in the development of the educational sphere. Already today, innovations are concretized in new information, modular and distance learning forms. As a result, there is a change in the role of the educator, physical culture instructor, who, in addition to a high level of professionalism, need to be ready to work in the new system of the educational process. To increase physical activity, it is necessary to use modern pedagogical technologies: computerized teaching, interactive types and forms of work that increase the cognitive independence of teachers, pupils and parents, motivate the need for the development of an innovative culture. The possibilities of using computer technologies in the educational process are inexhaustible.

Key words: innovative approaches, physical activity, children, preschool education institutions.